

34, stk. 2, dog med den præcisering, at det enten kan ske ved en ændring af allerede etablerede eller indførelse af nye forskelle.

For anpartsselskaber foreslås derudover i stk. 3, at der fremover gælder det samme majoritetskrav som for aktieselskaber og ikke som hidtil, at beslutningen skal tiltrædes af de anpartshavere, hvis retsstilling forringes. Dette er begrundet i et ønske om at ensrette reglerne for anparts- og aktieselskaber og har i praksis ikke stor betydning, da en stor del anpartsselskaber kun har få anpartshavere.

Bestemmelsen i stk. 3 er dog f.eks. ikke relevant, når et aktieselskab udsteder aktier, som kan tegnes til favørkurs, men kun af én af aktieklasserne. En sådan beslutning skal tiltrædes af de enkelte kapitalejere, jf. ligeretsgrundsætningen i forslaget § 45.

Til § 108

Den foreslåede bestemmelse i § 108 viderefører retstilstanden uændret både for anparts- og aktieselskaber, jf. anpartsselskabsloven § 35, og aktieselskabslovens § 80.

Bestemmelsen indeholder en lovfæstelse af en almindelig grundsætning (»generalklausulen«), der i overensstemmelse med hidtidig retspraksis fastslår, at en generalforsamlingsbeslutning er ugyldig, når den åbenbart er egnet til at skaffe bestemte kapitalejere eller andre (udenforstående) en utilbørlig fordel på andre kapitalejeres eller kapitalsselskabets bekostning. Ordene »eller kapitalsselskabets bekostning« gør reglen anvendelig, selv om beslutningen ikke direkte rammer andre kapitalejere, men fordelten opnås på kapitalsselskabets bekostning.

Som betingelse for, at en generalforsamlingsbeslutning kunne erklæres ugyldig, synes dansk domstolspraksis, jf. Højesterets dom som refereret i U1921.250 H, at have krævet, at der konstateres at foreligge »et misbrug« af stemmeretten. Det vil sige, at den eller de, der har gennemført beslutningen, har været klar over, at de derved krænkede andre kapitalejeres (eller kapitalsselskabets) ret. Ved ikke at anvende ordet »misbrug« i forslaget undgås det at komme ind på de mange usikre forhold af subjektiv karakter ved beslutningens tilblivelse. Den fornødne begrænsning ligger i kravet om, at beslutningens egnethed til at skaffe visse kapitalejere (eller andre) en fordel skal være »åbenbar«, og i kravet om, at denne fordel skal kunne karakteriseres som »utilbørlig«, se 1969-betænkning, s. 118-119.

Ordet »åbenbar« indikerer, at der skal foreligge en klart urimelig udøvelse af indflydelse, og af ordene »egnet til« følger en objektivering, dvs. der kræves

ikke en subjektiv opfattelse af forholdet som utilbørligt. I ordene »utilbørlig fordel« ligger, at der utvivlsomt skal foreligge urimelighed. Kravet om en »fordel« medfører også, at der skal foreligge en formueforskydning, der opnås helt eller delvist vederlagsfrit.

Udvalget til Modernisering af Selskabsretten forventer, at bestemmelsen kan rumme de yderligere behov, der følger af de af forslaget ændringer, der giver udvidet fleksibilitet og handlerum til ledelsen, og det ansvar der følger med.

Bortset fra ugyldighedssanktionen er sanktionen overført den forsætlige overtrædelse af den foreslåede generalklausul i § 108, skærpet ved bestemmelsen i den foreslåede § 230 om, at der i grove tilfælde efter påstand af kapitalejere, der repræsenterer mindst 1/10 af selskabskapitalen, kan blive tale om kapitalsselskabets opløsning ved dom, se bemærkningerne til den foreslåede § 230.

Endvidere kan der efter den foreslåede regel i § 377, stk. 1, blive tale om at pålægge en kapitalejer at betale erstatning eller udløse en skadelidende kapitalejers kapitalandele. Derudover kan retten tilpligte den skadevoldende kapitalejer, at indløse en skadelidende kapitalejers kapitalandele samt tilpligte en skadevoldende kapitalejer at sælge sine kapitalandele til de øvrige kapitalejere eller selskabet, jf. § 377, stk. 2 og 3.

Til § 109

Den hidtidige retstilstand for anparts- og aktieselskaber, jf. anpartsselskabslovens § 36, og aktieselskabslovens § 81, videreføres. Ændringerne er af redaktionel karakter og resultatet af en sammenskrivning af bestemmelserne i aktie- og anpartsselskabsloven.

Stk. 1 angiver, hvem der kan anlægge sag til omstødelse af en generalforsamlingsbeslutning som ulovlig.

Vedrørende forældelsesfristen for sagsanlæg er hovedreglen efter stk. 2, at sagen skal anlægges senest 3 måneder efter beslutningen.

Fra hovedreglen om en 3-måneders frist for sagsanlæg gælder visse undtagelser, der er angivet i stk. 3, nr. 1-4.

Efter den i stk. 3, nr. 4, optagne undtagelse fra hovedreglen har retten en beføjelse til at tillade, at anfægtelsessagen fremmes, når den rejses senest 24 måneder efter beslutningen, og retten finder overskridelsen undskyldelig. Reglen er en sikkerhedsventil, der kun er beregnet på at skulle anvendes i sjældne undtagelsestilfælde, jf. ordene »åbenbar urimelighed«. Bestemmelsen fastsætter, at klagefristen i visse undtagelsestilfælde forlænges, se f.eks. ufr 1981.262 H.